

Kỹ thuật trồng và chăm sóc cây Macca

1. Phương pháp chọn giống:

Trên một diện tích trồng Mac ca nên trộn trồng từ 2 đến 3 giống khác nhau để cây có thể thụ phấn chéo khi ra hoa, giúp tăng năng suất, sản lượng. Khi mua cây giống về nên để cây nơi râm mát, tưới nước giữ ẩm, khi bộ rễ đã ổn định thì đem cây đi trồng.

2. Phương pháp đào hố trước khi trồng:

Vì cây Mac ca là loài cây cho thu hoạch hạt lâu năm, như ở Hawaii – Mỹ hiện nay những cây hơn 60 năm tuổi vẫn cho thu hoạch 6 tấn hạt / ha. Vì vậy đào hố kích thước lớn giúp cây có bộ rễ chắc khỏe khi cây còn non là rất cần thiết. Nên đào hố có kích thước rộng 70cm, sâu 70 cm. và để phơi nắng 2-3 tuần nhằm diệt bớt các vi khuẩn có hại.

3. Phương pháp chọn hướng và mật độ trồng:

Tùy theo độ dốc địa hình để chọn mật độ trồng phù hợp. Nếu trồng trên đất bằng thì trồng hàng cây theo hướng Bắc – Nam để cây dễ dàng đón nhận ánh sáng mặt trời được nhiều nhất, tăng khả năng quang hợp ánh sáng cho cây. Mật độ 277 cây /ha (cây cách cây 4,5m,hàng cách hàng 8m)

Nếu trồng trên triền đồi dốc, nên trồng hàng cách hàng theo đường đồng mức. Tùy theo độ dốc để xác định khoảng cách giữa các hàng có thể 9 m-10 m. Mật độ 200 – 222 cây /ha (cây cách cây 5m,hàng cách hàng 9-10 m)

Ngoài ra còn xác định hình thái tán cây của từng giống để tính toán mật độ phù hợp. Ví dụ giống OC, A38, A14... có hình thái tán xòe rộng nên trồng mật độ 4,5X9, còn hầu hết cá giống khác đều có bộ tán thẳng, cây cao lớn hơn

4. Phương pháp bón phân bón lót:

Trước khi trồng cây vào hố 01 tháng nên đào hố và trộn lớp đất mặt cùng với 10 kg phân chuồng ủ hoai ; 0,5 kg phân Lân nung chảy ; 300 gram vôi bột. Trộn đều với lớp đất mặt, sau đó lấp đất lại hố 20 ngày trước khi trồng.

5. Phương pháp trồng cây:

Trước tiên rạch túi bầu, kiểm tra bộ rễ. Nếu thấy có rễ quá dài xuyên qua khỏi túi bầu thì dùng kéo cắt sát tới bầu đất, cây sẽ tự mọc ra rễ mới. Sau đó đào hố và trồng âm xuống đất 10 cm và lấp đất lại, tạo mô đất nơi gốc cây tránh trường hợp bị trũng nước khi có gió làm lay gốc, đứt rễ.

Dùng chân giẫm nhẹ xung quanh gốc cây nhằm cố định cây không bị nghiêng ngã do gió lớn hoặc mưa xuống gây sụt lún. Trường hợp vùng có nhiều gió, nên cố định cây đứng thẳng bằng cách cắm cọc tre.

Sau 20 ngày kiểm tra nếu có cây chết thì trồng dặm thay thế. Nếu cây bị nghiêng ngã thì điều chỉnh lại. Trước và sau khi trồng cây bỏ thuốc Basudin... vào trong hố và rải trên mặt đất quanh gốc cây để phòng trừ mối hại

6. Phương pháp bón phân sau khi trồng:

Cần căn cứ vào tình hình thổ nhưỡng qua phân tích đất hoặc qua màu sắc của lá có dấu hiệu khác thường để quyết định bón phân gì ? bao nhiêu? Và vào lúc nào ?

Nguyên tắc chung là bón phân NPK nhiều đợt trong năm và số lượng vừa đủ, không nên bón quá nhiều cùng một lúc. Trong 2 năm đầu chỉ cần bón 100 gram NPK / cây/năm vào đầu mùa mưa và gần cuối mùa mưa. Lưu ý không bón NPK sau khi trồng 02 tháng.

Khi cây 03 tuổi nên bón 350 – 400 gram NPK/cây / năm. Bón phân vào rãnh quanh gốc (rãnh sâu khoảng 5-10cm cách gốc 30-40cm). Mỗi lần bón 120gram/gốc NPK, sau khi bón phân lấp đất lại.

Khi cây đã trưởng thành và cho thu hoạch, nên bón phân chuồng ủ hoai và phân Lân hàng năm vào tháng 11 để phục hồi sức cho cây sau vụ thu hoạch, đồng thời tạo tán tỉa cành.

Lưu ý: Nên bón qua hệ thống tưới nhỏ giọt bằng các chế phẩm sinh học dạng dung dịch sẽ cung cấp đa dạng vi sinh vật phân hủy mùn đất tạo ra đạm, lân, ka li tự nhiên thân thiện môi trường. Bón thêm thành phần Ka li thì sẽ là tăng kích cỡ quả Mắc ca

7. Tưới nước cho cây: Trong thời gian 3 năm đầu sau khi trồng có thể tưới bất kỳ khi nào nếu thấy khô hạn nhằm cho cây phát triển. Nhưng đến năm thứ 4 trở đi cây có khả năng cho quả thì nên ép khô xiết nước cây nhằm ức chế ra hoa.

Sau đó tập chung tưới đồng loạt vào giữa tháng 1 dương lịch thì đến khoảng giữa tháng 02 đầu tháng 3, cây bắt đầu ra hoa đồng loạt, tăng khả năng thụ phấn chéo cho cây.

Đến tháng giữa tháng 3 dương lịch nên bón phân Lân và tưới nước cho cây thêm một lần nữa nhằm tránh quả bị rụng non do thời điểm đó tại Tây nguyên trời thường khô hạn.

Nếu có hệ thống tưới nhỏ giọt là tốt nhất, có thể bón phân qua hệ thống tưới, cung cấp dinh dưỡng nuôi trái được liên tục. Giảm ngày công lao động

8. Phương pháp tạo tán, tỉa cành:

Trong 3 năm đầu nên tạo tán giữ cho cây có 1 thân thẳng đứng. cắt bỏ các cành cao dưới 1,4m. Mỗi tán cành cách nhau khoảng 60-70cm.

Độ dài các nhánh khoảng 60 cm thì cắt ngọn một lần. Chỉ nên giữ lại 2-3 chồi từ một nhánh. Nếu thực hiện đúng phương pháp tạo tán sẽ cho năng suất cao và thông thoáng.

Loại bỏ hoa trái vụ để tập trung dinh dưỡng cho cây và đỡ tốn công thu hoạch nhiều lần trong năm.

9. Phòng trừ sâu bệnh hại:

- Bệnh thối hoa:

Triệu chứng: đầu tiên xuất hiện một số đốm màu vàng tối trên đài hoa, sau đó cả hoa bị khô héo, hoa bị khô rời rụng. Trong điều kiện mưa ẩm những hoa bị nhiễm bệnh biến sang màu nâu xám đến màu đen.

Cách phòng trị: Không nên trồng cây quá dày. Cây chớm bị bệnh phun thuốc có hoạt chất Benomyl, Carbendazim, Thiophanate-methyl,... nếu phun chậm thì không có tác dụng.

- Bệnh vỏ quả có nốt:

Triệu chứng: Đầu tiên xuất hiện nốt màu vàng nhạt trên vỏ quả, dần biến thành màu vàng đậm rồi màu nâu lan rộng từ 5-15mm. Khi khuẩn xâm nhập vào phía trong của vỏ nó chuyển sang màu nâu đen.

Cách phòng trị: Phun Cupric Hydroxide $\text{Cu}(\text{OH})_2$ 77% pha loãng 300 – 800 lần phun lên toàn bộ quả hoặc cục bộ lô bị bệnh, mỗi tháng 1 lần, trong ba tháng liền.

- Bệnh nấm hại thân cây:

Triệu chứng: Bệnh hại chủ yếu thân cây và cành cây, do hai loại nấm dịch mao khuẩn và hai bào khuẩn mao sắc. Bệnh thường lây lan do tác động cơ giới lan truyền vào vết thương thân cây. Khi đã nhiễm bệnh thì lá, cành bị chết khô và dần cây cũng bị chết.

Cách phòng trị: việc kiểm tra thường xuyên vườn cây cần được nghiêm túc thực hiện để sớm phát hiện bệnh lý. Khi thấy vết chảy nhựa trên thân cây thì dùng dao cạo hết phần vỏ bị thối sau đó dùng hóa chất như Ridomil Gold 68WP, Ridomil Mz 72WP... hòa nước liều lượng 30 - 50 gam/ lít quét nhiều lần lên vết bệnh; có thể dùng các loại hóa chất này tưới xung quanh gốc cây bị bệnh với liều lượng 30 - 50 gam/10 lít nước... nếu có điều kiện nên sử dụng biện pháp tiêm trực tiếp thuốc AgriFos 400 (liều lượng 20 ml thuốc + 20 ml nước/1 lần tiêm) vào thân cây bằng dụng cụ tiêm chuyên dụng. Ngoài ra có thể dùng loại nấm Trichoderma (liều lượng: 1 kg trộn với 40 kg phân chuồng) là loại nấm đối kháng với nấm Phytophthora (nấm gây bệnh xì mủ thối gốc) rải vào đất dưới tán cây.

- Côn trùng:

Khi cây ra hoa hoặc chồi non thường bị kiến và một số loài côn trùng như bọ xít tấn công. Cần phun phòng định kỳ, không nên phun thuốc lúc cây ra hoa. Giai đoạn cây ra trái non, côn trùng thường chích hút quả non làm quả bị những nốt thâm gây rụng quả. Nên đặt bẫy côn trùng có bán sẵn trên thị trường, Chỉ sử dụng các chất hóa học phun lên cây khi bệnh dịch vượt ngoài tầm kiểm soát với quy mô lớn.

Đối với kiến và chuột, nên thường xuyên làm sạch cỏ quanh gốc cây. Cắt bỏ những cành cây thấp gần mặt đất. Sử dụng 1 miếng nhựa hoặc kim loại rộng 12 cm, có 2 mặt nhọn uốn quanh gốc theo hình nón cụt sẽ ngăn đường đi của chúng. Vào trước mùa thu hoạch hạt dùng miếng nhựa cứng, tròn cao 60 cm ốp quanh gốc cây cách mặt đất 50cm cũng có thể ngăn được chuột trèo lên cây

Lưu ý: Nên sử dụng, phun định kỳ lên cây bằng các chế phẩm sinh học thân thiện môi trường để diệt bớt côn trùng có hại (không nên dùng hóa chất diệt toàn bộ sẽ gây mất cân bằng sinh thái, tạo ra dòng mới đề kháng với thuốc). Tạo ra các vi sinh vật đối kháng có khả năng tấn công trứng và ấu trùng. Việc này là vô cùng cần thiết để sản phẩm xuất khẩu không bị vướng các hàng rào kỹ thuật tại các quốc gia phát triển. Ngoài ra chi phí cũng rẻ hơn các thuốc bảo vệ thực vật bằng hóa học

đang lưu hành trên thị trường. Khi trang trại được cấp chứng chỉ Organic thì sản phẩm bán ra cũng được giá cao hơn.